

גילוי דעת: ייפוי כוח מתמשך וצו אפוסטרופוס באגודות שיתופיות

משרד רשמת האגודות השיתופיות, על דעת ובהסכמת נציגי האפוסטרופוס הכללי במשרד המשפטים, מתכבד לפרסם בזאת גילוי דעת, לעניין שימוש בייפוי כוח מתמשך ובצו אפוסטרופוס, במסגרת הליכים שונים הנערכים בתוך אגודות שיתופיות, כלהלן:

1. ביום 10.3.2026 פורסם ברשומות צו, בחתימת שר הכלכלה, מכוח סעיף 55 לפקודת האגודות השיתופיות (להלן - 'הפקודה'), המאפשר לכל חבר אגודה להצביע בכל הצבעה באסיפה הכללית, לרבות בחירות בקלפי לרשות מרשויות האגודה, באמצעות הרשאה (ייפוי כוח) להצבעה מסוימת, או לתקופה שלא תעלה על שנה, שתינתן לחבר אחר באותה האגודה, או לקרוב משפחה מדרגה ראשונה, אם נבצר מאותו חבר להצביע בעצמו, מסיבה כלשהי (לימודים, עבודה, שירות צבאי, טיפול רפואי, חופשה, שהות בחו"ל, ועוד). יצוין, כי על פי הצו חבר האגודה רשאי לכלול בהרשאתו הוראות למורשה בדבר דרך הצבעתו.
2. צו זה נועד להרחיב את האפשרות של חברים באגודה לממש את הזכות היסודית והבסיסית של כל חבר אגודה להצביע באסיפה הכללית בכל נושא שעל סדר יומה, ולהביע את קולו ודעתו, בהצבעות אסיפה הכללית, לרבות בקלפי - זכות הבאה לידי ביטוי בהוראת סעיף 16 לפקודה.
3. הפקודה והצו האמור עוסקים במצבי הרשאה (ייפוי כוח) בלבד, כלומר: מקום שחבר אגודה שהוא אדם בגיר וכשיר מעניק הרשאה לאדם אחר, שגם הוא בגיר וכשיר, לייצגו באסיפה ולהצביע בשמו. עם זאת, הפקודה והצו 'שותקים' ביחס למצבים בהם מיופה הכוח מתמנה כתוצאה מכניסתו לתוקף של ייפוי כוח מתמשך או מכוח מינוי כאפוסטרופוס על ידי בית משפט בהתאם לדין.
4. 'ייפוי כוח מתמשך' שונה מייפוי כוח פשוט. ראשית, בניגוד להרשאה הניתנת לפי חוק השליחות, הפוקעת כאשר נגרעת כשירותו של השולח, ייפוי כוח מתמשך נכנס לתוקפו רק במועד שבו חדל הממנה להיות מסוגל להבין בענייניו ולקבל החלטות בקשר אליהם (בדרך כלל מסיבה רפואית). שנית, בניגוד לייפוי כוח פשוט, ייפוי כוח מתמשך נערך באמצעות עו"ד בעל הסמכה מיוחדת בנושא, עליו להיות ערוך בהתאם להוראות חוק הכשרות המשפטיות והאפוסטרופוסות, התשכ"ב-1962 (להלן - 'חוק הכשרות המשפטיות') ויש להפקידו במשרדי האפוסטרופוס הכללי. בעניינים מסוימים יש לפנות לאפוסטרופוס הכללי או לבית המשפט לענייני משפחה לשם קבלת הוראות, או לשם קבלת אישור בדבר פעולה כזו או אחרת של מיופה הכוח. ייפוי כוח מתמשך מהווה חלופה לאפוסטרופוסות, כך שלמעשה ממלא מיופה הכוח תפקיד מקביל לאפוסטרופוס. ההבדל טמון באופן המינוי: בעוד אפוסטרופוס ממונה על ידי בית המשפט, מיופה כוח מתמנה מראש על ידי הממנה, באמצעות מסמך הקרוי 'ייפוי כוח מתמשך'. עם זאת, התוצאה בפועל בשתי החלופות היא דומה, כך שבשני המקרים מתמנה אדם המוסמך לקבל החלטות ולבצע פעולות מסוימות עבור מי שאינו מסוגל עוד לדאוג לענייניו, בכפוף להיקף המינוי שניתן לו.
5. לאור החשיבות בשמירה על זכותם של חברי אגודה להשפיע על ההחלטות המתקבלות באגודה השיתופית, המשפיעות בין היתר על רכושם וקניינם, על התנהלות האגודה, על ניהול אורחות חייהם ועל חיי הקהילה, ולאור מהותם של הסדרי ייפוי כוח מתמשך ואפוסטרופוסות, כמפורט לעיל, מיופה כוח בייפוי כוח מתמשך, אשר נכנס לתוקף, וכן אפוסטרופוס אשר מונה לחבר אגודה בידי בית המשפט, יהיו רשאים להצביע בשם חבר האגודה, בהצבעות הנערכות באגודה

משרד הכלכלה והתעשייה האגף לאיגוד שיתופי

השיתופיות, לרבות בקלפי, והכל בהתאם לתנאי ייפוי הכוח המתמשך או כתב המינוי לאפטרופוס.

6. עמדה זו גובשה בתיאום עם משרד המשפטים (נציגי משרד האפטרופוס הכללי), בשים לב בין היתר לעמדה המשפטית לפיה הצבעות באגודה שיתופית לבחירת רשויות האגודה לא נכללות במונח 'בחירות' הנזכר בסעיף 132(ב)(4) לחוק הכשרות המשפטית. עמדה משפטית זו מבוססת על תכלית החקיקה הרלבנטית וכן על הכלל הפרשני לפיו **חריגים יש לפרש בצמצום ובדוקנות**. לפי כלל זה יש להעניק למונח 'בחירות' בחוק הכשרות המשפטית תוכן צר ומצומצם, הנוגע לבחירות למוסדות הרשמיים של נבחר הציבור, בעלי השפעה והשלכה על ציבור רחב ובלתי מסוים, ולא לבחירות לרשויות באגודה שיתופית, שהיא תאגיד פרטי, שבחירת מוסדותיה ורשויותיה נוגעת לחבריה בלבד.

7. לאור כל האמור לעיל, ובהתאם לדין, יש לאפשר למיופה כוח לפי ייפוי כוח מתמשך שנכנס לתוקף או לאפטרופוס של חבר באגודה שיתופית להצביע באסיפה הכללית של אגודה בה חבר הממנה או האדם שמונה לו אפטרופוס, לפי העניין, לרבות בקלפי. יובהר כי מיופה הכוח יהיה רשאי להצביע בשם הממנה, רק אם נכנס לתוקף ייפוי הכוח המתמשך בהתאם לדין, ובהתאם להיקף המינוי שניתן לו. הוא הדין באשר לאפטרופוס, הפועל בגדרי צו המינוי שניתן לו על ידי בית המשפט.

בברכה,

עו"ד יבינה זכאי – בראונר

ס' רשמת האג' השיתופיות